

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
САРМАШ-БАШСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ ЗАИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул.Центральная, д.114 , с.Сармаш-Баш,
Зайнский район, 423532 тел./факс
8(85558) 3-90-30, e-mail:
Sbash.Zai@tatar.ru

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЗЭЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
САРМАШ-БАШ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ

Үзәк урамы, 114 нче йорт,
Сармаш-Баш авылы, Зәй районы,
423532 тел./факс 8(85558) 3-90-30,
e-mail: Sbash.Zai@tatar.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

от 02.11.2021

Сармаш-Баш ав.

КАРАР

№ 15

**2021-2023 елларга Татарстан Республикасы
Зәй муниципаль районының Сармаш-Баш
авыл жирлеге территориясендә жирләрдән
файдалану һәм аларны саклау муниципаль
программасын раслау турында**

Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районының Сармаш-Баш авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклауны гамәлгә ашыру максатында, Россия Федерациясе Жир кодексының 11, 13 статьялары, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2007 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районының Сармаш-Баш авыл жирлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районының Сармаш-Баш авыл жирлеге башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. “2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районының Сармаш-Баш авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау” муниципаль программасын расларга.
2. Әлеге каарны авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында, Зәй муниципаль районы рәсми сайтының «Авыл жирлекләре» булегендә һәм Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында (PRAVO.TATARSTAN.RU) урнаштырырга.
3. Карап рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
4. Әлеге каарның үтәлешен контролдә тотуны үз жаваплылыгымда калдырам.

Башкарма комитет
җитәкчесе

Р.М. Фәсхетдинов

Зэй муниципаль районның
Сармаш-Баш авыл жирлеге
башкарма комитетының
02.11.2021 ел
15 номерлы карагына күшүмтә.

**“2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районның Сармаш-Баш авыл жирлеге территориясендэ жирләрдән файдалану һәм аларны саклау”
муниципаль программы**

Программаның паспорты

Программаны эшләү өчен нигез	РФ Жир кодексы, «Россия Федерацииндә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон
Заказчы	Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районның Сармаш-Баш авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаны төп эшләүче	Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районның Сармаш-Баш авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның төп максаты	Сармаш-Баш авыл жирлеге жирләрен саклау һәм алардан нәтижәле файдалану чараларын гамәлгә ашыру
Программаның билгеләнеше	Сармаш-Баш авыл жирлеге жирләрен саклау мәсьәләләрен хәл иту
Программаны гамәлгә ашыру срокы	2021-2023 еллар
Көтелә торган нәтижәләр	Бозылган жирләрне төргөзу, халыкның экологик иминлеген һәм көнкүреш сыйфатын яхшырту
Программаны гамәлгә ашыруны контролльдә тоту	Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районның Сармаш-Баш авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаны гамәлгә ашыру механизмы	Жирләрне саклау һәм алардан нәтижәле файдалану буенча жир хужаларының һәм кулланучыларның эшчәнлеген

	координацияләү Сармаш-Баш авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла. Программаны төгәлләштерү кирәк булган саен уздырыла				
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаклары, елларга бүлеп	Финанслау чыганагы	Еллар			Тормыш ка ашыру чорында барлығы
		2021	2022	2023	
	Жирле бюджет	1000,00 сум	1000,00 сум	1000,00 сум	3000,00 сум
	Искәрмә: финанслау күләме фаразланган характеристика һәм муниципаль бюджет мәмкинлекләрен исәпкә алыш, ел саен төзәтмәләр көртелергә тиеш.				

1. Муниципаль программаны тормышка ашыруның тиешле өлкәсендә агымдагы торышка характеристика һәм төп проблемалар

Жир - эйләнә-тире мохитнең мәһим өлеше, аннан файдалану башка табигать объектлары: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Жирдән файдаланмычча һәм аны сакламыйча гына башка табигый ресурслардан файдалану мәмкин түгел. Жиргә карата хужасыз караш озак көттерми, зыян сала яки якын киләчәктә эйләнә-тире мохиткә зарар китерә, жирнең өске катламы - туфракны жимерүгә, аның химик һәм радиоактив пыгрануына гына түгел, ә бөтен табигать комплексының экологик начараюына китерегә мөмкин.

“2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районның Сармаш-Баш авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау” муниципаль программысы (алга таба – Программа) жир ресурсларыннан нәтижәле һәм рациональ файдалану һәм икътисадны ныгыту мәнфәгатында идарә итү буенча дәүләт сәясәтен тормышка ашыруны тәэмин итә торган жирләрне куллану һәм саклау өчен уңай шартлар тудыруга юнәлдерелгән.

Жир фондының шактый күләмен төрле максатларда файдалану эйләнә-тире мохит экосистемасының барлық звеноларының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер бурычлар йөкли. Табигаттә барысы да үзара бәйләнгән. Шунда күрә бер звеноның дөрес эшчәнлеген бозу, урман булсының ул, хайваннар дөньясы, жир булсының, экосистемының дисбалансына һәм бөтенлеге бозылууга китерә.

Жирдән рациональ файдаланмау, аңа куллану объекты итеп һәм хужасыз караш ул башкара торган функцияләр бозылууга, табигый үзлекләрнең кимүенә китерә.

Жирләрдән рациональ файдалану тәэмин итегендә генә жирләрне саклау нәтижәле була ала.

Жирлекнең тотрыклы социаль-икътисадый үсеш проблемалары һәм жирлек халкының экологик яктан имин яшәеше хәзерге этапта жирләрне саклау һәм файдалану

мәсъәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән.

Жирлек территориясендә төрлечә рөхсәт ителгән файдаланудагы жир кишәрлекләре бар.

Авыл хужалыгы жирләренә кергән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр аеруча кыйммәтле сана.

Жирлек территориясендәге көтүлекләр техник торышы буенча нигездә чиста дип сана. Көтүлекләр шәхси ярдәмче хужалыклар тарафыннан файдаланыла.

Көтүлекләрдәге яшел азыктан кулланучыларның барысын да исәпкә алганда, табигый көтүлекләргә кытлык юк. Жирлекнең барлык көтүлекләрендә яшел үлән житәрлек.

Жирләрнең экологик торышы уртача яхшы дип бәяләнә, әмма стихияле тәстә барлыкка килгән рөхсәтсез чүплекләр эйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны тормышка ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары

Жирлек территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары булып түбәндәгеләр тора: жирлек башкарма комитеты эшчәнлегенең законлылығы һәм ачыклыгы, хисаплылык һәм контроль, нәтижәлелек.

Муниципаль программаның максаты жирләрне һәм туфракны пычрату, ярлыландыру, деградацияләү, бозу, юк итү һәм жиргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны кисәтү, булдырмый калудан, шулай ук жирләрдән, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның үндирышлылығын торғызу һәм жирләрне яхшырту өчен, рациональ файдалануны тәэммин итүдән гыйбарәт.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендә эшчәнлекне оптимальләштерү;
- жирләрдән файдалану һәм саклауның нәтижәлелеген арттыру, жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру;
- яшел үсентеләрне саклау һәм торғызу;
- жирләрне инвентаризацияләү.

Жирләрне инвентаризацияләү жирләрне деградацияләү, пычрату, чүпләү, бозу, хужалык эшчәнлегенең башка тискәре (зараарлы) йогынтысын булдырмау, максатчан кулланылмаган яки кулланылмаган жир кишәрлекләрен, жирләрнең башка характеристикаларын рөхсәт ителгәнчә файдаланылмауны ачыклау максатыннан башкарыла.

Әлеге программаны тормышка ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга, яңа жир кишәрлекләрен эйләнешкә кертүгә, авыл жирлегенең инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыруга, икътисадны үстерүгә, жирләрне нәтижәле файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программа чарагарын үтәү нәтижәсендә түбәндәгеләр тәэммин ителәчәк:

- 1) торак пунктларны төзекләндерүү;
- 2) жирләрнен сыйфат характеристикалары яхшыруу;
- 3) жирләрдөн нәтижәле файдалануу.

Программаны гамәлгә ашыру срокы - 2021-2023 еллар.

3. Программаны ресурслар белэн тәэмин итү

Программаны гамәлгә ашыру жирле бюджет акчалары хисабына башкарыла. Программаны тормышка ашыргура бүлөп бирелэ торган акчаларның еллык күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында Совет карары белэн раслана.

Программада каралган чараптар исемлеге жирлек башкарма комитети тарафынан төзөтөлөргө мөмкин.

Чыганаклар һәм чыгымнар юнәлешләре	Барысы	Финанслау күләме		
		шул исәптән елларга бүлөп		
		2021	2022	2023
Жирле бюджет	3000,00	1000,00 сум	1000,00 сум	1000,00 сум

4. Муниципаль программаның төп чараптары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районның Сармаш-Баш авыл жирлеге территорииясендә жирләрне саклауның һәм алардан файдалануның нәтижәлелеген арттыру буенча тубәндәгө чараптар планлаштырылган:

N п п	Чараның исеме	Финанслау чыганагы	Башкаручы	Башкуру срогы	Жаваплы зат
1.	Жирлек территориясендә жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төре нигезендә файдаланмау яисә алардан файдаланмау фактларын ачыклау максатында жир кишәрлекләрен карау	Финансламыйча	Авыл жирлеге башкарма комитеты	Ел саен 1 июльгә кадәр	Башкарма комитет җитәкчесе
2.	Авыл жирлеге территориясендә жирдән файдалану	Финансламыйча	Авыл жирлеге башкарма комитеты	2021-2023 еллар	Башкарма комитет җитәкчесе

	тәртибен жайга сала торған норматив актларның үтәлешен тикшеру				
3.	Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының жир законнары нормаларын гражданнар жыленарында аңлату	Финансламыйча	Авыл жирлеге башлыгы	Елга бер мәртәбә	Авыл жирлеге башлыгы
4.	Жирлекнең торак пунктлары территорияләрен төзекләндерү һәм яшелләндерү	Авыл жирлеге бюджеты	Авыл жирлеге башкарма комитеты	2021-2023 еллар	Башкарма комитет житәкчесе
5.	Авыл хужалыгы жирләрен агачлар һәм куаклар, чүп үләннәре басып китүдән саклау һәм заарлы организмндардан яклау чаралары үткәру	Жирдән файдаланучыларның үз средстволары	Жирнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар